

کتاب و باغچه پیری

شماره دو

مدیر دبستان علوی

www.ketab.ir

سرشناسه: خواجه‌پیری، اکبر، ۱۳۳۴ -

عنوان و نام پدیدآور: دبستان شماره دو: گفتگو با اکبر خواجه‌پیری،
مدیر دبستان علوی شماره ۲/۲ گفت‌وگوکنندگان سیدعبدالحمید ابیطحی...
[و دیگران]؛ تدوین محمد ضیایی مؤید؛ [برای] موسسه مطالعات تعالی
نسل (متن).

مشخصات نشر: تهران: نشر بهشت، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸۷-۴۰۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: گفت‌وگوکنندگان سیدعبدالحمید ابیطحی، ایمان

روشن‌بین، حسن سعیدیان، محمد ضیایی مؤید.

موضوع: خواجه‌پیری، اکبر -- مصاحبه‌ها

موضوع: موسسه فرهنگی علوی، دبستان علوی شماره دو

موضوع: مدیران مدارس -- ایران -- تهران -- مصاحبه‌ها

موضوع: School principals -- Iran -- Tehran -- Interviews

ناسه افزوده: ابیطحی، سیدعبدالحمید، ۱۳۴۵ -

شاسه افزوده: ضیایی مؤید، محمد، ۱۳۴۲ -

شناسه: موسسه مطالعات تعالی نسل (متن)

بندی: ۱۳۹۰ خ ۹ الف / ۲۸۳۱/۹۲۴ LB

رده ی‌دی دی: ۵۰۰

شماره تایشانه ملی: ۴۶۷۷۲

عنوان: دبستان شماره دو: گفتگو با اکبر خواجه‌پیری، مدیر

دبستان علوی شماره ی.

گفت‌وگوکنندگان: سیدعبدالحمید ابیطحی، روشن‌بین،

حسن سعیدیان، محمد ضیایی مؤید

تدوین: محمد ضیایی مؤید

ویرایش: سید علی رضوی، محمد هنرمندی

ناشر: نشر بهشت

نوبت و تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۰۰,۰۰۰ ریال

تلفن مؤسسه ی متن: ۲۲۲۲۶۱۵۰-۲۲۲۵۸۱۵۴

Email: info@mmtn.ir

۱۰	سخن متن
۱۲	پینه گفتار
۱۵	مقامه
۱۸	سال شمار زندگی
۲۱	۱. مدیر در یک کنگره
۲۹	۲. مدیر و نیروی انسانی
۱۲۵	۳. مدیر و دانش آموزان
۱۳۱	۴. مدیر و والدین
۱۴۱	۵. مدیر و تربیت دینی
۱۶۱	۶. روند تأسیس یک مدرسه
۱۸۱	۷. پیوست: تصاویر

سخن‌نشین

در فرهنگ اصیل ما، وظیفه‌ی مهم تربیت نسل بر عهده‌ی خانواده بوده است و همواره پدران و مادران متعهد از خداوند می‌خواستند که در تربیت نسلی سالم و متدین و بااخلاق، مددکارشان باشد.

وقتی «مدرسه» به‌عنوان یک‌پدیده‌ی جدید وارداتی به فرهنگ ما پا گذاشت، کارکرد خانواده در جامعه‌ی سنتی ما برای تربیت نسل دچار اختلال شد و در این چالش اجتماعی و فرهنگی، رویکردهای متفاوتی در مواجهه با این‌پدیده‌ی جدید شکل گرفت: گروهی به مخالفت با آن برخاستند و چنین تشخیص دادند که این نهاد نوظهور، دنیای پُررُزق آبادی را به نسل جدید نشان می‌دهد؛ اما گروهی دیگر، از کف آنان خواهد ربود. عده‌ای آن را به‌عنوان واقعیتی از دنیای نو پذیرفته و تمام تأثیرات و پیامدهای آن شدند. جمعی نیز در تلاش برای تطبیق دادن این‌پدیده با فرهنگ بومی، تلاشی ناموفق داشتند و چون نتوانستند مدرسه را دل‌نشان فرهنگ دینی مردم کنند، گاه‌گاهی... خاکستر آتش تحریک عواطف دینی آنان، نشان آلله

در این میان، روشن‌بینان اهل علم نیز بودند که در عین برخورد اجباری با پدیده‌ی مدرسه، با ورود به این حوزه‌ی جدید و شناختن فرایندهای آن، تلاش کردند آرمان‌های بلند دینی خود را به استادان‌های علم مدرسه و راهبری مدرسه ترجمه کنند و در این مسیر، بر مرزداری و مرزبانی از حدود دین و دین‌داری پای فشردند؛ چنان‌که باعث جلب اعتماد و مشارکت مروجان دین و دین‌داران شدند.

در این رویکرد جدید، دانش‌آموخته‌ی مدرسه، فردی نمی‌شد تا برای بازگرداندنش به فرهنگ اصیل، به متقاعدکردنش و نشان دادن منافع فرهنگ خویش نیاز باشد؛ بلکه محصول طبیعی یک نظام پیچیدگی تربیتی فرهنگی بود که در عین یادگیری علوم جدید و کسب موفقیت‌های تحصیلی، متدین بار آمده بود. چنین شد که «مدارس نوین اسلامی» در تربیت نسلی سالم و متدین و متخلق، برای رسیدن به همان اهداف بلند دینی، از ابزارهایی بهره بردند که تمدن جدید در اختیارشان گذاشته بود.

مرحوم استاد حاج شیخ علی اصغر کرباسچیان که پیش‌تر به «علامه» شهرت

یافته بود از رادمردان بزرگی است که در میدان مدرسه‌داری، مبانی تربیت دینی و اخلاقی را به صورت عملی و کاربردی پیاده کرد و با تأسیس و اداره‌ی مدرسه‌ی «علوی» از سال ۱۳۳۵ ش، یکی از الگوهای مدرسه‌داری دینی را تحقق بخشید. این الگوی مدرسه‌داری که اینک قریب به شش‌دهه تجربه‌ی زنده و رشدیابنده را پشتوانه‌ی خود دارد برای امروز ما و فردای فرزندانمان، سرمایه‌ای بی‌مثال فراهم آورده است.

متن تجربه‌هایی که سینه به سینه منتقل و در هر مرحله از انتقال، به نیت‌های صادق و در دل‌های پاک، شست‌وشو شده است، به یافتن دانش‌زلالی از مدرسه‌داری جبر و زور زد که برای همه‌ی کسانی که دل در گرو تربیت نسلی متعهد و مسئول دارند، توشه‌ی راه می‌تواند بود.

مؤسسه‌ی مطالعات عالی سل (متن) با شناخت از عظمت باری که بر دوش گرفته است، به خداداد ساختن مهم‌همت گماشته است تا با کمک و همراهی پیش‌کسوتان، امتحان و سنجش این مدارس، تجارب گذشته‌ی آنان را مکتوب و مستند و قابل عرضه سازد.

این تجربه‌ها نسخه‌هایی قابل توصیه برای افراد هر زمان و مکانی نیستند؛ بلکه گوهرهای درخشانی‌اند که راه پاخورده‌ی طی‌شده را روشن می‌کنند و قطعاً با نقد و نظر خبرگان و آگاهان، به گونه‌ی فته‌تر درخشنده‌تری... برای روشن کردن مسیر آینده‌ی تعلیم و تربیت به کار خواهند آمد.

گروه تجربه‌نگاری مؤسسه‌ی متن با استقبال از نظرات و پیشنهادهای صاحب‌نظران، برای به مقصد رساندن این وظیفه‌ی سترگ، با در دسترس‌یافت خاندانی توسل می‌جوید که گنجینه‌داران علم‌اند و افق‌نشینان آینده‌اند.

مؤسسه مطالعات عالی سل

پیش‌گفتار

معمولاً یادگیری در داخل کلاس‌های مدرسه اتفاق می‌افتد و از قضا، مدیر مدرسه - با این‌که بیش‌ترین وقت خود را خارج از کلاس‌ها می‌گذراند - با انتخاب افراد، طراحی مناسبت‌ها، برنامه‌ریزی‌ها، هدایت عمومی جو مدرسه، معلمی کردن نسبت به کار معلمان مدرسه و...، بیش‌ترین تأثیر را بر یادگیری و تربیت دانش‌آموزان دارد.

رفت‌وآمد دانش‌آموزان و معلمان به کلاس درس، بر خلاف دقت نظرها و جزئیات مورد تأکید و پی‌گیری مدیر، قابل رؤیت است؛ ولی در نهایت، نتیجه و پیامد کار مدیر است که پس از مدتی، داوری‌پذیر می‌شود. مدیر است که بر کیفیت معلمی کردن در مدرسه نظارت می‌کند و موقعیت مناسب را برپا می‌کند. بود آن فراهم می‌سازد و اوست که هدف و مسیر پیشرفت را برای شتون بلندمدت مدرسه تعریف می‌کند و میزان نزدیک‌شدن به آن‌اهداف را می‌سنجد. مدیر منابع و امکانات مدرسه و این‌که با چه اولویتی، به چه کارهایی اس‌صا‌ر باید با مدیر است... و بالأخره، هموست که ارتباط یک مدرسه‌ی زنده و بویا با محیط اطراف خود تنظیم می‌کند.

کتاب‌های مدیران تصانیف ارزشمند مدیران مدارس نوین اسلامی را به‌صورت بخشی از تجربه نگاری مدارس اسلامی به رشته‌ی تحریر درآورده است تا این میراث، قابلیت انتقال، رشد و اصلاح و تکمیل داشته باشد.

مراحل زیر در تدوین این مجموعه، طی شده است:

۱. مدیران مدارس که در زمان حیات مدرسه آ‌ای - ل‌ام‌ه، با آن‌استاد فقید داد و ستد تجربی و مشورتی داشتند، سف‌ده شدند و مقرر شد شیوه‌ی مدیریت آن‌ها در خلال گذشته و مصاحبه، تشریح و تبیین شود.

۲. در گروه تجربه‌نگاری مؤسسه‌ی متن، محتوا و ساختار گفت‌وگوها طراحی شد و مجموعه‌ی سؤالاتی که ابعاد مختلف مدیریت مدرسه را مورد کاوش قرار می‌دهد، فراهم گردید.

۳. طبق هماهنگی با مدیران، طی چند نشست در حول و حوش

مجموعه‌ی سؤالات تهیه‌شده، جلسات گفت‌وگو برگزار شد.

۴. پس از پیاده‌سازی مصاحبه، متن ویرایش شد و با وجود احترام به تمامی افراد یادشده در متن، برای همگی افعال مفرد به کار برده شد.

۵. در موارد نیاز، با نشست‌های تکمیلی... نقایص رفع شد و متن گفت‌وگو با تأیید نهایی مصاحبه‌شونده، آماده‌ی نشر گردید.

در این کتاب بنا به اقتضای گفت‌وگو، شاید به برنامه‌های مختلف دبستان سوی شماره‌ی ۲ پرداخته شده باشد؛ اما نوشتار پیش رو در اصل، کتابی است که تجارب مدیر مدرسه را می‌کاود و پرداختن به ابعاد مختلف مدرسه و معانی برنامه‌های متنوع آن، مجال دیگری را می‌طلبد.

مجموعه‌ی ۴ فصلی «نظام تربیت مدرسه‌ای در دبستان» (در دست انتشار) از همین مؤلف، مطالب مفیدی را برای علاقه‌مندان این حوزه فراهم کرده است.

محورهایی که سعی شد در ضمن این نشست‌ها به آن‌ها پرداخته شود، به قرار زیر است:

• الف) نمای کلی زندگی‌نامه و جزئیات پیش از شروع به کار در مدرسه

• ب) سال‌های کاری پیش از مدیریت

ب-۱) شروع کار در مدرسه

ب-۲) وضعیت مدیریت در آن سال‌ها

• ج) سال‌های مدیریت

ج-۱) تاریخچه‌ی ورود به عرصه‌ی مدیریت

ج-۲) جذب و انتخاب نیروی انسانی

ج-۳) آماده‌سازی و آموزش و حفظ و ارتقا و ارزیابی

نیروی انسانی

ج-۴) تصمیم‌های راهبردی مالی و اداری مدرسه

ج-۵) ارتباط مدیر با: دانش‌آموزان، فارغ‌التحصیلان، خانواده‌ها،

جامعه

ج-۶) تاریخچه‌ی تحولات مهم در مدرسه‌ی موضوع گفت‌وگو (به‌ویژه در

دوره‌ی مدیریت مصاحبه‌شونده)

• (د) تربیت دینی در مدرسه

د-۱) نقش مدیر در تربیت دینی مدرسه‌ای

د-۲) تحولات و تجربه‌های عمده‌ی مدرسه در تربیت دینی

د-۳) آسیب‌ها و نگرانی‌ها و ملاحظات تربیت دینی

متن ویرایش‌شده‌ی پیش رو، نهایتاً در شش فصل، با عناوین «مدیر در یک نگاه»، «مدیر و نیروی انسانی»، «مدیر و دانش‌آموزان»، «مدیر و والدین»، «مدیر و تربیت دینی» و «روند تأسیس یک مدرسه» تنظیم شده است.

این کتاب را در اختیار شما قرار داده‌ام تا در تهیه و آماده‌سازی این مجموعه به‌نحوی مشارکت داشته‌اند. ایشان در شناسنامه‌ی کتاب ذکر نشده، تشکر شود؛ جناب آقایان (به ترتیب الفبا):

• سید علی نقی حسینی؛

• احسان خواجه‌پیری؛

• محسن خواجه‌پیری؛

• محمد روحانی؛

• عبدالرضا سبحانی؛

• محسن صنایع‌پسند؛

• محمد عبداللّهی‌ارفع؛

• مهدی قاسمی؛

• محمدحسین معینی؛

• وحید مهران؛

• امیرحسین ورشوچی؛

... و دیگر عزیزانی که ما را یاری کردند.